

Kasvatustiedettä ihmiskunnan parhaaksi

Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainaan helmikuussa 2022. Kansallinen ja kansainvälinen tiedeyhteisö on reagoinut tähän voimakkaasti ja tuominut kaikki sotatoimet. Suomen yliopistot, tiedeakatemit ja seurat – Kasvatustieteellinen seura (ks. myös FERA:n kannanotto tässä numerossa) ja Kasvatus-lehti mukaan lukien – tuomitsevat sotatoimet sekä ilmaisevat tukensa Ukrainalle ja erityisesti yliopistoyhteisölle sekä tutkijoille kriisin keskellä.

Yliopistot, tutkijayhteisöt ja yksittäiset tutkijat ovat tarttuneet myös toimeen. Yhtäällä toimenpiteet kohdistuvat ukrainalaisten tutkijoiden ja tiedeyhteisöjen tukemiseen, esimerkiksi erillisten opintojen suoritusoikeuksien myöntämiseen ukrainalaisille yliopisto-opiskelijoille, Suomessa työskentelevien ukrainalaisten tutkijoiden rahoittamiseen ja rahoituksen myöntämiseen suomalaisille tutkimusryhmille ukrainalaisten sotaa pakenevien tutkijoiden kutsumiseksi Suomeen. Toisaalta yliopistot ovat jäädyttäneet korkeakoulu- ja tiedeyhteistyön venäläisten kumppaniorganisaatioiden kanssa protestina sotatoimille. Tiedeyhteisöt ja tutkijat ovat niin ikään osallistuneet aktiivisesti eri foorumeilla kriisistä käytävään kansalliseen ja kansainväliseen keskusteluun sekä humanitaarisen avun antamiseen ja majoittaneet pakolaisia koteihinsa.

Ihmisten hengen ja hyvinvoinnin lisäksi sota uhkaa yhteiskunnan perusteita ja tuhoaa tiedeellisen tutkimuksen edellytyksiä. Kasvatustieteilijöillä on erityinen sija demokraattisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan ylläpitämisessä, vahvistamisessa ja sodan jälkeisessä jälleenrakentamisessa: ihmisoikeuksien ja rauhan edistämisessä ihmiskunnan parhaaksi. Kasvatustieteellisen tutkimuksen tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää paitsi sodan aiheuttamien tuhojen korjaamisessa ja jälkihoidossa myös tämänkaltaisten kriisien syntymisen ennaltaehkäisyssä. Kasvatustieteellisen tutkimuksen avulla voimme tuottaa ymmärrystä esimerkiksi keinoista korjata sodan tuhoama korkeakoulutusjärjestelmä sekä siitä, miten ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä tai yhteiskuntarauhalle vaarallista radikalisoitumista. Lisäksi koulutusinstituutit itsessään ovat merkittävä jälleenrakentamisen voimavara. Esimerkiksi suomalainen peruskoulu on jo osoittanut merkityksensä tarjoamalla pakolaislapsille puitteita elää tavallista kouluarkea.

Kasvatustieteellisen tutkimuksen erityinen voima on siinä, että se tuottaa ymmärrystä paitsi siitä, miten asiat ovat myös siitä, miten ne voisivat olla. Kasvatustieteellinen tutkimus on jälleen ja uuden rakentamisen tiedettä. Tämä tuo luonnollisesti mukanaan vastuun tuottaa sellaista tietoa, joka antaa välineitä kriisien ehkäisemiseen ja niiden aiheuttamien tuhojen korjaamiseen. Suomalaisen kasvatustieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen laatu sekä voima on tunnustettu niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Puheessaan Suomen eduskunnalle Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyi toivoi erityisesti suomalaisten kasvatuksen ja koulutuksen asiantuntijoiden apua ukrainalaisen koulutusjärjestelmän jälleenrakentamisessa sodan päätyttyä.

Tieteellisen tiedon hyödynnettävyyden perusedellytys on sen tavoitettavuus. Kasvatuksen ensimmäinen verkkolehti, 1/2021, on ollut vapaasti luettavissa ja ladattavissa suomalaisten tiedelehtien sähköisellä Journal.fi-alustalla 12.5.2022 lähtien. Vaikuttaa siltä, että myös kansallisesti kasvatustieteellinen tutkimus kiinnostaa. Kasvatuksen numeron 1/2021 oltua päivän avoimesti saatavilla sen artikkeli oli noussut Journal.fi-etusivun (ks. <https://journal.fi/>) Viikon luetuimmat-listalla ensimmäiselle sijalle.

Kasvatustieteellisellä tutkimuksella ja laajemmin tutkimukseen perustuvalla koulutuksella on väliä. Meistä riippuu se, missä asiassa ja kuinka paljon.

Kirsi Pyhältö ja Rauno Huttunen

Uutuuksia

Kasvatukseen tulee tässä numerossa uusi, pysyvä osasto: Tutkijalta suoraan kuultua. Osasto sisältää suomalaisten kasvatustieteen tieteentekijöitten haastatteluja, henkilökuvia. Haastattelusarjan tavoitteena on tuoda taustoiltaan erilaisten, eri uravaiheessa olevien ja eri kasvatustieteen alojen tutkijoiden arkea lähemmäksi lukijoita. Kaikki haastateltavat vastaavat samoihin kysymyksiin. Viimeinen kysymys – Mitä haluaisit kysyä seuraavalta haastateltavalta? – muodostaa siltää peräkkäisille haastatteluille.

Apulaisprofessori Kaija Collin Jyväskylän yliopistosta avaa Tutkijalta suoraan kuultua -haastattelusarjan. Seuraavat haastateltavat ovat vielä tätä kirjoittaessa valitsematta, joten pyyntöme voi tulla vaikka juuri Sinulle. Voit myös ehdottaa tutkijaa haastateltavaksi sarjaan. Tutkijalta suoraan kuultua -haastatteluja julkaistaan lehden jokaisessa numerossa. Vierailijat toimittajat valitsevat haastateltavat tutkijat omiin teemanumeroihinsa.

Toinen uutuus, tai pikemminkin uudistus, koskee lehden ulkoasua. Muutokset ovat pieniä, mutta tarpeellisia. Näkyvimvät muutokset on tehty sisällysluettelon otsikoihin ja kunkin osaston toistuviin ylioihin, joissa fontin lisäksi on raikastettu graafista yleisilmettä.